

6 Bruchemse bos

Het Bruchemse bos is één van de meest vochtige stukken grond rond Bruchem. Hierdoor is het in de ruilverkaveling in de jaren '70 als reststuk in handen gekomen van de toenmalige gemeente Kerkwijk. Die heeft het perceel als klein productiebos jarenlang onderhouden. Tegenwoordig is het een recreatiebos.

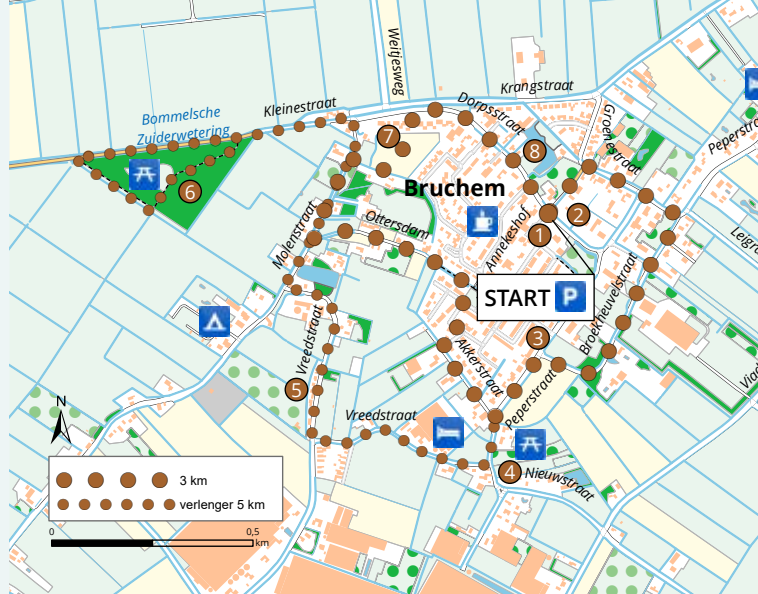
7 Kasteelterrein de Cingel

Op het terrein met de naam De Cingel bevinden zich de resten van het voormalige kasteel van Bruchem. De kasteelheuvel is geëgaliseerd, maar was tot voor kort nog zichtbaar in het terrein in de vorm van een flauwe heuvel. Waarschijnlijk heeft hier sinds de 12de eeuw een omgrachte hoeve gestaan van de adellijke familie De Cock van Bruchem.

8 Vluchtheuvel

Tot de 20ste eeuw vonden regelmatig dijkdoorbraken plaats waardoor boerderijen in die periode veelal op terpen werden gebouwd. Om de overige bewoners en hun vee ook een veilige en droge plek te bieden, werden in de 19de eeuw vluchtheuvels aangelegd. De vluchtheuvel in Bruchem is de grootste uit de wijde omtrek.

De vluchtheuvel werd rond 1864 aangelegd.

Praktische informatie

- Startpunt: Kerkplein te Bruchem.
- Lengte wandeling: 3 of 5 km.
- Markering: Bordjes met knotwilg. Eenzijdige bewegwijzering, met de klok mee.
- Bezienswaardigheden: De nummers op de kaart verwijzen naar de teksten in de folder en naar bezienswaardigheden langs de route.
- De route gaat deels over onverharde paden.
- Honden: Daar waar de route over particulier terrein leidt, zijn honden verboden. Dit om versterking van wild en vee en verspreiding van ziektes te voorkomen.
- Horeca: Cafeteria/Eetcafé 't Caf Annekeshof 1, Bruchem
- Overnachten: Camping 't Meulenhuis Molenstraat 24, Bruchem / B&B De Bloesemhof Akkerstraat 3, Bruchem / B&B De mooie Liza, Peperstraat 8, Bruchem
- Rustpunten: Ben en Cherrys, T-splitsing Peperstraat en Vreedstraat, Bruchem / Bruchemse Bos
- Geen openbare sanitaire voorzieningen langs de route.

OMMETJE BRUCHEM

3 OF 5 KM

Het Ommetje Bruchem leidt u langs boomgaarden, boerderijen en historische kromakkers in en rond het prachtige dorp Bruchem.

Het Ommetje Bruchem is mede mogelijk gemaakt door gemeente Zaltbommel en Provincie Gelderland

Beeldmateriaal: Gelders Archief: 0245-3875, A.J.vander Wal, Collectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, objectnr. (107386), Bijzondere Collecties Leiden P305_2N039, Shutterstock en SLG

Bruchemse stroomrug

Tussen Waal en Maas stroomden in vroeger tijden tal van kleinere waterlopen. Aan de oevers van één van deze stromen, het riviertje de Alm, is het dorp Bruchem ontstaan. Door regelmatige overstromingen van de oevers van de Alm werd het aangevoerde zand en slib steeds afgezet op het land. Op deze stroomrug werd waarschijnlijk in de vroege middeleeuwen het dorp Bruchem gesticht. Op deze hogere gronden werden vanaf de 19de eeuw boomgaarden aangelegd.

De Fokgeit.

1 Melkgeiten

Vlakbij de ingang van de kerk staat een beeld van een geit, dat herinnert aan de vele geitenfokkers vroeger in Bruchem. Dit beeld, genaamd 'De Fokgeit' van kunstenaar Marcus Ravenswaaij, werd in 1986 geschonken aan de bevolking van Bruchem. De hervormde kerk is omstreeks 1400 gebouwd op een verhoogd terrein. De klok in de gotische kerk is in 1650 gegoten door Henrick van Trier.

2 Landgoed Groenhoven

Landhuis Groenhoven werd in 1842 in opdracht van de toenmalige burgemeester van Bruchem, Hendrik Brouwers, gebouwd. Als herinnering aan de watersnood van 1861 is in de zij-entree nog een gedenksteen te zien, die de hoogte van het waterpeil van de watersnood aangeeft. Naast burgemeesterswoning heeft 'Het Huis', zoals Groenhoven ook wel genoemd werd, dienst gedaan als wijnhandel, verpleeghuis, kantoor van het Maitreya instituut voor boeddhistisch onderwijs, restaurant en trouwlocatie. Momenteel is Landgoed Groenhoven particulier bezit.

Landgoed Groenhoven, 1966.

Een inwoner van Bruchem haalt water voor de was uit de dorpspomp, april 1957.

3 Veldschans

In de Tachtigjarige Oorlog heeft ter hoogte van Bruchem een schans gelegen om de Spanjaarden te dwarsbomen in hun poging om Zaltbommel in te nemen. De veldschans is op oude kaarten en schilderijen terug te vinden. Aan de vorm van de wegen en typische bochten/hoeken en de hoekpercelen in Bruchem is de stervormige ligging van de schans nog te herkennen.

4 Spechtgelach

In de vele boomgaarden rond het Ommetje Bruchem laat de groene specht zich regelmatig zien, soms huppelend in het gras, dan weer in de prachtige, golvende vluchten tussen de fruitbomen door. Vaker is de groene specht echter te horen. De luide, schelle roep lijkt sterk op gelach.

Groene specht.

5 Duitse leus

Op het huis Vreedstraat 13 heeft tot 2011 een door de Duitse bezetter geverfde leus gestaan: "Wir glauben an Adolf Hitler und an den Deutschen Sieg". Duitse leuzen moesten in het najaar van 1944 het moreel van de Duitse troepen aan het Maasfront hoog houden. De leus werd lange tijd gehandhaafd in de hoop dat de toeschouwer even stil zou staan bij de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog.